

Informacija apie vairuotojų pradinę profesinę kvalifikaciją ir periodinius mokymus

Ši informacija (klausimai ir atsakymai) paruošti pagal C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinę profesinę kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 3-79 (toliau – tvarkos aprašas).

Klausimai ir atsakymai

Kas yra pradinė profesinė kvalifikacija ir kaip ją įgyti?

Tai kvalifikacija, kurią turi įgyti nauji C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojai. Kvalifikacijos tikslas – kelti vairuotojų kvalifikaciją ir gerinti saugaus eismo situaciją keliuose. Ši kvalifikacija yra privaloma nuo 2008 m. rugsėjo 10 d.

D1, D1E, D, DE kategorijų vairuotojams ir nuo 2009 m. rugsėjo 10 d. C1, C1E, C, CE kategorijų vairuotojams, kurie veža keleivius ar krovinius komerciniais tikslais. Išklauius pradinės profesinės kvalifikacijos kursą ir sėkmingai išlaikius pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą suteikiamas kvalifikacijos pažymėjimas. Pateikus kvalifikacijos pažymėjimą VĮ „Regitra“ į vairuotojo pažymėjimą įrašomas Europos Bendrijos kodas (95) ir data, iki kurios galioja kvalifikacija.

Kada aš turėčiau dalyvauti periodiniuose profesiniuose mokymuose?

Naujieji vairuotojai periodinius profesinius mokymus (35 valandų kursas) privalo baigti ne vėliau kaip per penkerius metus nuo tos dienos, kai buvo suteikta pradinė profesinė kvalifikacija. Periodinius profesinius mokymus taip pat privalo baigti vairuotojai, kurie įgijo teisę vairuoti D1, D1E, D, DE kategorijų transporto priemones iki 2008 m. rugsėjo 10 d., ir tie vairuotojai, kurie įgijo teisę vairuoti C1, C1E, C, CE kategorijų transporto priemones iki 2009 m. rugsėjo 10 d. Šiuos periodinius profesinius mokymus reikia baigti:

D1, D1E, D, DE kategorijų vairuotojams – iki 2013 m. rugsėjo 10 d.;

C1, C1E, C, CE kategorijų vairuotojams – iki 2014 m. rugsėjo 10 d.

Įsigijau teisę vairuoti D kategorijos transporto priemones prieš 2008 m. rugsėjo 10 d. Ar aš turėčiau lankyti pradinės kvalifikacijos kursus?

Ne. Vairuotojams, kurie įgijo teisę vairuoti D kategorijos transporto priemones iki 2008 m. rugsėjo 10 d., pradinės profesinės kvalifikacijos kursų išklausti nereikia. Vairuotojams, kurie įgijo teisę vairuoti C kategorijos transporto priemones iki 2009 m. rugsėjo 10 d., taip pat nereikia išklausti pradinės profesinės kvalifikacijos kursų. Tačiau reiktų nepamiršti, kad šiems vairuotojams privalomi periodiniai profesiniai mokymai.

Esu Europos Sąjungos šalies gyventojas. Kur turėčiau lankyti mokymus?

Kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius ir (ar) krovinius, vairuotojai įgyja:

Europos Sąjungos valstybių piliečiai – valstybėje, kurioje jie nuolat gyvena. Nuolatinė gyvenamoji vieta yra vieta, kurioje asmuo paprastai gyvena bent 185 dienas kiekvienais kalendoriniais metais dėl asmeninių ir darbo ryšių arba darbo ryšių neturintis asmuo dėl asmeninių ryšių, kurie artimai sieja asmenį su vieta, kurioje jis gyvena. Asmens, kurio darbo ryšiai siejasi su kita vieta negu jo asmeniniai ryšiai ir kuris dėl to gyvena pakaitomis skirtingose vietose, esančiose dviejose ar keliuose valstybėse, nuolatinė gyvenamąja vieta yra laikoma jo asmeninių ryšių vieta tik tada, jei tas asmuo ten nuolat sugrįžta. Šios paskutinės sąlygos nebūtina laikytis, kai asmuo užsienio valstybėje gyvena, kad atliktų apibrėžtos trukmės užduotį; ne Europos Sąjungos valstybių piliečiai – valstybėje narėje, kurioje dirba.

Vairuoju 9 sėdimų vietų (įskaitant vairuotojo) transporto priemonę, kurios didžiausioji leidžiamoji masė mažesnė kaip 3,5 tonos. Ar aš privalau įgyti pradinę profesinę kvalifikaciją ar baigti periodinius mokymus?

Ne, Jūs nepatenkate į tvarkos aprašo taikymo sritį, kuris taikomas vairuotojams, turintiems teisę vairuoti C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų transporto priemones (jei vairuotojai veža keleivius ar krovinius komerciniais tikslais). Jei Jūs vairuojate transporto priemonę, turinčią ne daugiau kaip 9 sėdimas vietas (įskaitant vairuotojo), kurios didžiausioji leidžiamoji masė yra mažesnė kaip 3,5 tonos, Jums pakanka turėti teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones.

Esu vairuotojas iš trečiųjų šalių. Ką turėčiau daryti, kad laikyčiausi tvarkos aprašo reikalavimų?

Vairuotojų, ne Europos Sąjungos valstybių piliečių, kuriuos įdarbina Lietuvos vežėjai vežti krovinius Europos Sąjungos teritorijos keliais, pradinę profesinę kvalifikaciją arba periodinį profesinį mokymą patvirtina vairuotojo liudijimai, išduodami pagal Vairuotojo liudijimo išdavimo taisykles, patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2004 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 2B-292. Šiems asmenims, vairuotojo pažymėjimus įgijusiems Lietuvos Respublikoje, į pažymėjimus įrašomas Europos Bendrijos kodas (95) ir data, iki kurios galioja kvalifikacija.

Aš dar negavau C kategorijos vairuotojo pažymėjimo. Ar galiu pradėti pradinės profesinės kvalifikacijos kursą?

Prieš įgyjant pradinę profesinę kvalifikaciją kroviniams vežti nereikalaujama įgyti C kategorijos vairuotojo pažymėjimo. Taigi galite pradėti pradinės profesinės kvalifikacijos kursą, tačiau privalote turėti teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones. Analogiška tvarka galioja ir D kategorijai.

Kas mokės už mokymus? Ar įmonė, kurioje dirbu, yra įpareigota sumokėti už mano mokymus?

Tvarkos aprašas šio dalyko nereglamentuoja.

Dirbu įmonėje, kurios veikla – statybos darbai. Krovinį automobilį (4,5 tonų) ir mikroautobusą (iki 16 sėdimų vietų) naudojame tik krovinių (darbo įrangos) ir savo

darbuotojų vežimui į objektus, kur darbai atliekami pagal sudarytas sutartis. Ar mūsų vairuotojams, turintiems teisę vairuoti C ir (ar) D kategorijos motorines transporto priemones, privaloma turėti kvalifikacijos pažymėjimą ir vairuotojo pažymėjime įrašytą Europos Bendrijos kodą (95)?

Vadovaujantis tvarkos aprašo 3 punktu, tvarkos aprašas taikomas vairuotojams (įskaitant vairuotojus, kitų valstybių piliečius, kuriuos įdarbina Lietuvos Respublikos vežėjai), kurie nuolat gyvena arba dirba Lietuvos Respublikoje ir veža krovinius arba keleivius Europos Sąjungos teritorijos keliais C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinėmis transporto priemonėmis, kurias vairuojant būtina turėti atitinkamą vairuotojo pažymėjimą. Transporto priemonių kategorijos ir vairuotojų minimalus amžius nustatyti Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme.

Pagal tvarkos aprašo 4 ir 4.6 punktus tvarkos aprašo nuostatos netaikomos vairuotojams, vairuojantiems transporto priemones, kuriomis keleiviai ar kroviniai vežami nekomerciniais tikslais arba kurios naudojamos asmeniniams tikslams. Lietuvos Respublikos terminų banke terminas „komercija“ apibrėžiamas kaip „prekyba, prekybinės operacijos“.

Vadovaujantis Krovinių vidaus vežimo kelių transportu taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1997 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 300 „Dėl Krovinių vidaus vežimo kelių transportu taisyklių patvirtinimo“, 3 punkto „Vidaus krovinių vežimų klasifikacija“ nuostatomis:

„3.1. Krovinių vidaus vežimai skirstomi į vežimus už atlyginimą ir vežimus savo sąskaita.
3.2. Vežimai už atlyginimą – tokie vežimai, kai vežėjas gabena krovinį už atlyginimą iš siuntėjo išsiuntimo vietos į gavėjo paskirties vietą.
3.3. Vežimai savo sąskaita – tokie vežimai, kai vežėjui priklausantis krovinyš iš vienos paskirties vietos gabenamas į kitą savo transporto priemonėmis ir sąskaita.“

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuomone, krovinių ar keleivių vežimas komerciniais tikslais turi būti suprantamas kaip vežimas už atlyginimą, tai yra krovinių ar keleivių vežimas, už kurį vežėjai gauna atlygį, tai yra gauna pinigus už vežimo paslaugų suteikimą (pardavimą). Taip pat manome, kad krovinių ar keleivių vežimas nekomerciniais tikslais turėtų būti suprantamas kaip vežimas savo sąskaita, tai yra krovinių ar keleivių vežimas, atliktas juridinio ar fizinio asmens savo sąskaita, ir už šį krovinių ar keleivių vežimą vežėjui nemokamas joks atlygis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Jūsų paminėti krovinių ir Jūsų įmonės darbuotojų vežimai į darbo objektus tam tikram darbui atlikti laikytini keleivių ar krovinių vežimais nekomerciniais tikslais, todėl Jūsų įmonės vairuotojams, turintiems teisę vairuoti C ir (ar) D kategorijų motorines transporto priemones, neprivaloma turėti kvalifikacijos pažymėjimų, patvirtinančių pradinę profesinę kvalifikaciją, ir (ar) vairuotojų profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimų, patvirtinančių vairuotojų periodinių profesinių mokymų užbaigimą, vykdant minėtus vežimus nekomerciniais tikslais. Šiems vairuotojams neprivalu savo vairuotojo pažymėjimuose turėti įrašytą Europos Bendrijos kodą (95).

Papildoma informacija dėl krovinių vežimų užsienyje.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad Europos Sąjungos lygmeniu vairuotojų pradinę profesinę kvalifikaciją ir periodinį mokymą reglamentuoja 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB (OL 2004 m. specialusis leidimas, 7 skyrius, 7 tomas, p. 441). Pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies

f) punktą ši direktyva netaikoma transporto priemonių, kuriomis vykdomas nekomercinis keleivių arba krovinių vežimas, ir asmeniniams reikalams naudojamų transporto priemonių vairuotojams. Tačiau pažymime, kad šios direktyvos nuostatas kiekviena Europos Sąjungos valstybė narė perkelia į nacionalinę teisę individualiai. Atsižvelgdami į tai, kad Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių teisės aktų reikalavimai gali skirtis, negalime vienareikšmiškai atsakyti, ar vežant krovinius užsienyje C1, C1E, C arba CE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojai privalo savo vairuotojo pažymėjimuose turėti įrašytą Europos Bendrijos kodą (95). Šiuo klausimu reikėtų kreiptis į konkrečios Europos Sąjungos šalies šią sritį reglamentuojančią ar patikras kelyje atliekančią instituciją.

Tvarkos aprašą galite rasti paspaudę šią nuorodą:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=392291&p_query=&p_tr2=2

Parengė

Dmitrij Bial
2015-07-31